

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาอุบัติการณ์และระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนด โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2540 โดยศึกษากับทารกเกิดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี จำนวน 43 คน ที่คลอดจากมารดาที่ไม่ได้รับยาฉีดยาระงับปวดและยาระงับความรู้สึกทางไขสันหลัง มารดาไม่มีไข้ ไม่มีความพิการแต่กำเนิด และมารดายินดีให้ทารกเข้าร่วมในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของทารกเกิดก่อนกำหนด แบบบันทึกอุณหภูมิกายทารกเกิดก่อนกำหนด ที่วัดอุณหภูมิทางรักแร้ แบบบันทึกการตรวจและการรักษาแก่ทารกเกิดก่อนกำหนด และแบบบันทึกอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อม เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัยได้แก่ เครื่องวัดอุณหภูมิทางรักแร้ของทารกเกิดก่อนกำหนด เครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อม นาฬิกาจับเวลาชนิดบอกเวลาเป็นตัวเลข และสำลีซูปอัลกอฮอล์ 70%

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้ช่วยวิจัยที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูลจากผู้วิจัย จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยคนใดคนหนึ่งหมุนเวียนกันเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกเวรการปฏิบัติงานของพยาบาลตลอดระยะเวลาการวิจัย ซึ่งจะทำการวัดและบันทึกอุณหภูมิกายของกลุ่มตัวอย่างทุกรายที่เข้ารับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด ในกรณีที่อุณหภูมิกายของกลุ่มตัวอย่างเมื่อแรกรับไว้รักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดต่ำกว่า 36.5 องศาเซลเซียส จะทำการวัดและบันทึกอุณหภูมิต่อไปอีกทุก 30 นาที จนกระทั่งเมื่ออุณหภูมิกายเพิ่มขึ้นเท่ากับหรือมากกว่า 36.5 องศาเซลเซียส จะวัดต่อไปอีก 2 ครั้ง และถ้าอุณหภูมิกายเท่ากับหรือ

มากกว่า 36.5 องศาเซลเซียส จึงหยุดวัดและบันทึก ขณะที่มีการวัดและบันทึกอุณหภูมิภายในของ กลุ่มตัวอย่าง จะวัดและบันทึกอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของสิ่งแวดล้อมในเวลาเดียวกัน รวมทั้งบันทึกสัญญาณชีพ ค่าน้ำตาลในกระแสเลือด ค่าการวิเคราะห์แก๊สในหลอดเลือดแดง และ ค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในหลอดเลือดแดงของกลุ่มตัวอย่างทุกครั้งที่มีการตรวจ

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ของข้อมูล ทั่วไป อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ และเปรียบเทียบความแตกต่างของระยะเวลา การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติ แมน - วิทนี - ยู

ผลการวิจัยมีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.8 เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่คลอดที่โรงพยาบาลพระปกเกล้า มีอายุในครรภ์ตั้งแต่ 28 - 36 สัปดาห์ เฉลี่ย 33.7 สัปดาห์ น้ำหนักแรกเกิด 800 - 3,200 กรัม เฉลี่ย 1,792.4 กรัม และมีคะแนนแอฟการ์เมื่อเวลา 1 และ 5 นาที หลังคลอดมีค่าตั้งแต่ 2 - 10 คะแนน และ 8 - 10 คะแนน ตามลำดับ อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของกลุ่มตัวอย่าง พบ ร้อยละ 86.0 และอุบัติการณ์นี้สูงถึงร้อยละ 91.7 ในกลุ่มตัวอย่างได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการ อื่น นอกจากนี้อุบัติการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอายุในครรภ์น้อย น้ำหนักแรกเกิดน้อย และมีคะแนนแอฟการ์ต่ำ สำหรับระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำใน กลุ่มตัวอย่างพบว่า มีระยะเวลาตั้งแต่ 30 - 510 นาที มีรยฐานเท่ากับ 120 นาที และพบว่าการ ส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น น้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าและเท่ากับ 1,500 กรัม และการได้รับการ ดูแลรักษาภายในตู้อบ มีผลต่อระยะเวลาของการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษากับทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุในครรภ์ตั้งแต่ 28 - 36 สัปดาห์ ซึ่งไม่ครอบคลุมทารกเกิดก่อนกำหนดทั้งหมด อาจทำให้อุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ ในการศึกษานี้ต่ำหรือสูงกว่าอุบัติการณ์ที่พบในทารกเกิดก่อนกำหนดทั้งหมดได้ นอกจากนี้ระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำอาจน้อยหรือมากกว่าค่าที่เป็นจริงสำหรับทารกเกิดก่อนกำหนด

เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 รายที่มีอาการอยู่ในขั้นวิกฤตจำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งไม่สามารถกระทำได้ในหออภิบาลทารกแรกเกิดจึงถูกย้ายไปหออภิบาลร่ำไพพรรณี ซึ่งเป็นหอผู้ป่วยหนักเด็กทันทีภายหลังจากให้การช่วยฟื้นคืนชีพ ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีก 2 รายอาการอยู่ในขั้นวิกฤตมากต้องลดการรบกวนทารกเหล่านี้ เนื่องจากการวัดและบันทึกอุณหภูมิกายทุก 30 นาที จะรบกวนการติดตามอาการอื่น ๆ รวมทั้งการรักษาพยาบาล ทำให้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 รายที่ผู้วิจัยไม่สามารถติดตามวัดและบันทึกอุณหภูมิกายทุก 30 นาที

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริการพยาบาล

1.1 พยาบาลควรปฏิบัติกำหนัดป้องกันการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนดทุกรายนับตั้งแต่วะยะแรกเกิด จนกระทั่งได้รับการดูแลรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด

1.2 พยาบาลควรนำความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำไปใช้ในการป้องกันการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกาย และให้ความอบอุ่นอย่างเหมาะสมแก่ทารกเกิดก่อนกำหนดนับตั้งแต่วะยะแรกเกิด จนกระทั่งได้รับการดูแลรักษาอยู่ในหออภิบาลทารกแรกเกิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุครรภ์และน้ำหนักแรกเกิดน้อย มีคะแนนแอฟการ์ต่ำ และได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น กล่าวคือควรดูแลให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายอย่างช้า ๆ ในทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีภาวะอุณหภูมิกายต่ำระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง แต่ถ้าอุณหภูมิกายต่ำในระดับรุนแรง ควรให้ความอบอุ่นอย่างรวดเร็วเพื่อป้องกันการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำเป็นเวลานาน นอกจากนี้ควรนำวิธีการป้องกันการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายวิธีอื่น ๆ มาใช้เพื่อให้ทารกเกิดก่อนกำหนดมีภาวะอุณหภูมิกายต่ำในระยะเวลาที่สั้นลง

2. ด้านบริหารการพยาบาล

ควรมีการอบรมบุคลากรทีมสุขภาพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับทารกเกิดก่อนกำหนด เรื่องการดูแลและป้องกันการเกิดภาวะอุณหภูมิกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนดนับตั้งแต่วะยะแรกเกิด จนกระทั่งได้รับการดูแลรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด ทั้งในกรณีที่คลอดในโรงพยาบาล และส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น

สถานบริการที่ต้องมีการส่งต่อทารกเกิดก่อนกำหนดไปรับการรักษาพยาบาลยังสถานบริการอื่น ควรมีการดูแลและป้องกันการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายทารกเกิดก่อนกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การส่งต่อโดยใช้ตู้อบอุ่น (transport incubators) เป็นต้น ถ้าไม่มีตู้อบอุ่นเพื่อใช้ในการส่งต่อ ควรใช้วิธีการป้องกันการสูญเสียความร้อนออกจากร่างกายทารกเกิดก่อนกำหนดด้วยวิธีอื่น ๆ ได้แก่ การใช้ผ้าหนา ๆ ที่แห้งและอบอุ่นห่อตัวทารก คลุมศีรษะให้มีมิดชิด และอุ้มกอดทารกไว้ในขณะส่งต่อ เมื่อมาถึงหออภิบาลทารกแรกเกิดให้นำทารกเข้าตู้อบอุ่นทันที

3. ด้านการศึกษา

ในเนื้อหาวิชาการพยาบาลทารกเกิดก่อนกำหนด ควรมีเนื้อหาที่เน้นถึงความสำคัญของปัญหาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนด และการป้องกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยโดยเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาในสถานที่อื่นเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถอ้างอิงถึงประชากรในกลุ่มนี้ได้กว้างขวางขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนด เพื่อให้ได้แนวทางในการดูแลและป้องกันการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นในระหว่างเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนด และควรมีการศึกษาติดตามระยะยาวว่าการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำนี้มีผลต่อภาวะสุขภาพของทารกเกิดก่อนกำหนดอย่างไร
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการให้ความอบอุ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ ต่อระยะเวลาการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกเกิดก่อนกำหนด